

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Володимир САДКОВИЙ

«__»_____2020 року

ПРОГРАМА

вступних випробувань для осіб, що вступають на навчання для здобуття ступеня "бакалавр" на основі раніше здобутого за іншою спеціальністю ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти

Спеціальність: 261 "Пожежна безпека"

Освітньо-професійні програми: "Пожежна безпека", "Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи"

Харків - 2020

Програма вступних випробувань розроблена Приймальною комісією Національного університету цивільного захисту України відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2019 року № 1285, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 02 грудня 2019 року за № 1192/34163, Порядку відбору та прийому до вищих навчальних закладів цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23 лютого 2015 року №197, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 березня 2015 року за №290/26735 та Правил прийому до Національного університету цивільного захисту України у 2020 році.

Метою вступних випробувань є перевірка у кандидатів на навчання рівня знань, умінь та навичок, здібностей до зазначеного виду діяльності.

Вступні випробування включають:

1. **фахове випробування** у формі співбесіди;
2. **фахове випробування** у формі іспиту;

Особи, що вступають на навчання **на основі здобутого раніше ступеня молодшого спеціаліста**, допускаються до складання фахових випробувань в разі надання до приймальної комісії Національного університету цивільного захисту України сертифікату зовнішнього незалежного оцінювання з **української мови і літератури** (кількість балів повинна становити не менше 100).

Особи, які, відповідно до Правил прийому до Національного університету цивільного захисту України, мають право складати вступні випробування у формі вступних іспитів (замість зовнішнього незалежного оцінювання), складають вступний іспит з української мови і літератури за програмою для осіб, що вступають на навчання для отримання ступеню бакалавр на основі повної загальної середньої освіти.

Конкурсний бал для осіб, що вступають на навчання на основі здобутого раніше ступеня молодшого спеціаліста, обчислюється як сума балів, отриманих за українську мову та літературу і фахове випробування у формі іспиту. Для решти вступників конкурсний бал визначається як бал, отриманий за результатами фахового випробування у формі іспиту.

Відповідно до отриманого балу формується рейтинг кандидатів на навчання, за результатами якого здійснюється зарахування до університету.

Серед осіб, які допущені приймальною комісією до участі у конкурсі та набрали однаковий загальний конкурсний бал, переважне право на зарахування мають кандидати з вищим середнім балом оцінок з додатку до диплома про вищу освіту.

ПРОГРАМА

фахового випробування у формі співбесіди

ВСТУП

Фахове випробування у формі співбесіди проводиться з метою оцінки у абітурієнта рівня теоретичних знань необхідних для подальшого навчання за відповідною освітньо-професійною програмою. Співбесіда проводиться в рамках навчальних дисциплін, що наведені нижче. В разі неуспішного складання фахового випробування у формі співбесіди абітурієнт не допускається до подальшого складання фахового випробування у формі іспиту.

Фахове випробування у формі співбесіди проводиться фаховою атестаційною комісією з використанням трьох теоретичних питань. В разі необхідності членами фахової атестаційної комісії можуть бути задані додаткові запитання. Час на підготовку до усної відповіді складає 20-30 хвилин.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ У ФОРМІ СПІВБЕСІДИ

Теоретична підготовка кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за 2-х бальною шкалою за наступними критеріями:

Оцінка	Критерії
Зараховано	Кандидат на навчання повністю, логічно і послідовно надав відповідь на запитання, виявив вміння самостійно аналізувати, узагальнювати і викладати матеріал, не допускаючи помилок.
Не зараховано	Кандидат на навчання засвоїв тільки основний матеріал, не знає окремих положень, допускає неточності у відповіді, не вміє достатньо чітко сформулювати окремі положення, порушує послідовність у викладанні матеріалу.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ У ФОРМІ СПІВБЕСІДИ.

2.1. Перелік тем з навчальної дисципліни «Історія та культура України»

- 1 Вступ. Предмет, зміст та завдання курсу «Історія та культура України». Стародавня історія та культура України
- 2 Русь-Україна (Київська держава).
- 3 Політична роздробленість Київської держави. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала.
- 4 Українські землі у складі Литви та Польщі.

5 Становлення козацтва. Національно-визвольна війна. Українська козацька держава.

6. Правобережні та Лівобережні українські землі у другій половині XVIII ст.

7 Українські землі у складі Росії та Австро-Угорщини у XIX - на поч. XX ст.

8 Українська революція.

9 Україна в 20-30-х роках XX ст.

10 Україна в роки Другої світової війни (1939-1945).

11 Україна в другій половині 40-х – першій половині 80-х років XX століття.

12. Поглиблення кризи тоталітаризму в СРСР. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України (1985-1991).

13. Україна в умовах незалежності.

2.2. Перелік тем з навчальної дисципліни «Філософія»

1. Світогляд. Філософія як світогляд.

2. Проблема буття в філософії.

3. Філософське вчення про розвиток.

4. Матеріальне й ідеальне. Свідомість.

5. Мислення та мова. Логічні форми мислення.

6. Пізнання. Істина як категорія філософії.

7. Людина у філософії. Сенси життя та свобода.

8. Соціальні відносини. Суспільство. Особистість.

9. Цивілізація і прогрес. Глобальні проблеми сучасності.

10. Наука і техніка в сучасному світі.

11. Культура як людська реальність.

2.3. Перелік тем з навчальної дисципліни «Іноземна мова»

1. Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається.

2. Причини виникнення вогню.

3. Види пожеж.

4. Мовленнєвий етикет спілкування.

5. Історія розвитку пожежної частини.

6. Сучасні пожежні частини.

7. Лексичний мінімум основ міжкультурної свідомості з визначенням взаємостосунків і взаємовідносин.

8. Організація пожежно-профілактичної роботи.

9. Обладнання пожежної частини.

10. Електронні іншомовні джерела.

11. Граматика для усного викладу інформації.

12. Прилади пожежогасіння.

13. Засоби індивідуального захисту рятувальників.

14. Сайти міжнародних організацій цивільного захисту та організацій країни, мова якої вивчається.

15. Вогнегасники.

- 16.Класифікація вогнегасників за типами пожеж.
- 17.Комп'ютерний переклад іншомовної інформації.
- 18.Пожежна профілактика та безпека.
- 19.Мовно-комунікативний рівень проведення презентацій.
- 20.Стихійні та техногенні катастрофи.

2.4. Перелік питань з навчальної дисципліни «Хімія»

1. Основні поняття та закони хімії.
2. Будова речовини та порядок заповнення атомних орбіталей.
3. Закономірність зміни властивостей елементів періодичної системи у періодах, групах, підгрупах у зв'язку з будовою електронних оболонок атомів.
4. Основні типи і характеристики хімічного зв'язку.
5. Основи хімічної термодинаміки.
6. Основні поняття хімічної кінетики та хімічної рівноваги.
7. Розчини на колоїдні системи.
8. Окислювально-відновні процеси.
9. Загальні відомості про класи неорганічних сполук.
10. Електрохімічні процеси.
11. Корозія та захист металів та сплавів.
12. Хімія металічних та неметалічних елементів та їх сполук.
13. Теорія хімічної будови.
14. Вуглеводні.
15. Оксигеновмісні та нітрогеновмісні органічні сполуки.

2.5. Перелік питань з навчальної дисципліни «Основи інформаційних технологій»

1. Створення та робота з даними засобами електронної таблиці (Елементи вікна програми. Поняття комірки, робочого листа і книги. Введення тексту, дат і чисел в комірки. Автозаповнення комірок. Введення формули. Відносні і абсолютні посилання. Використання посилань на комірки інших робочих листів.).
2. Обробка та візуалізація даних у електронних таблицях Поняття і синтаксис функції. Базові статистичні функції, функції дати, математичні функції, логічні функції. Побудова діаграм Попередній перегляд і друк діаграм, робочих листів і цілих книг. Використання макросів. Написання найпростіших макросів.).
3. Створення та обробка баз даних в MS Excel (Поняття табличних бази даних (списків). Ведення бази даних. Контроль введення даних.. Фільтрація даних за допомогою автофільтру. Сортування даних. Розрахунок проміжних підсумків. Консолідація.).
4. Створення та обробка баз даних в MS Access (Загальні відомості про реляційні БД. Елементи вікна програми. Розробка структури таблиці в режимі конструктора. Створення індексів, ключа. Створення форми за

допомогою Майстра. Використання запитів, параметричні запити та запити дії. Створення звітів.).

5. Інформаційні мережі (Поняття комп'ютерної мережі. Види і топологія комп'ютерних мереж. Протоколи і їх рівні. Глобальні комп'ютерні мережі. Адресація в Інтернет. Синтаксис пошукових запитів. Робота з електронною поштою.).

2.6. Перелік питань з навчальної дисципліни «Фізика»

1. Кінематика матеріальної точки. Кінематичні характеристики руху матеріальної точки – швидкість та прискорення (дотичне, нормальне, повне).

2. Динаміка матеріальної точки. Перший закон Ньютона. Імпульс. Другий закон Ньютона. Третій закон Ньютона.

3. Закон збереження імпульсу.

4. Динаміка абсолютно твердого тіла. Рух центра інерції твердого тіла. Момент сили. Момент імпульсу.

5. Закон збереження моменту імпульсу.

6. Робота та потужність.

7. Кінетична енергія. Потенціальна енергія. Закон збереження механічної енергії.

8. Тиск у рідинах і газах. Закон Паскаля. Закон Архімеда.

9. Основні положення молекулярно-кінетичної теорії. Модель ідеального газу. Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії.

10. Рівняння стану ідеального газу (рівняння Клапейрона-Менделєєва).

11. Ізохорний, ізотермічний та ізобарний процеси, їх графічне зображення.

12. Розподіл молекул атмосфери в полі сил тяжіння. Барометрична формула та розподіл Больцмана.

13. Явища перенесення. Дифузія, теплопровідність, внутрішнє тертя.

14. Основні поняття термодинаміки. Внутрішня енергія макросистеми та ідеального газу. Робота та кількість теплоти.

15. Перший закон термодинаміки та його застосування до ізопроцесів.

16. Теплоємність ідеального газу.

17. Колові процеси (цикли). Теплова машина та її ККД. Цикл Карно та його ККД.

18. Реальні гази. Рівняння Ван-дер-Ваальса.

19. Електричний заряд та його властивості. Закон збереження електричного заряду. Закон Кулона.

20. Електричне поле. Напруженість електричного поля. Принцип суперпозиції.

21. Робота сил електростатичного поля. Потенціальний характер електричного поля, потенціал.

22. Провідники та ізолятори. Діелектрики в електричному полі. Поляризація діелектриків. Діелектрична проникність.

23. Електроємність провідника. Конденсатори. Електроємність плоского конденсатора.

24. Енергія та густина енергії електричного поля.
25. Електричний струм. Густина та сила струму. Сторонні сили, електрорушійна сила, різниця потенціалів у колі постійного струму.
26. Закони Ома та Джоуля-Ленца.
27. Паралельне та послідовне з'єднання провідників.
28. Магнітне поле. Вектор магнітної індукції. Принцип суперпозиції. Закон Біо–Савара–Лапласа.
29. Магнітні поля найпростіших систем. Магнітне поле соленоїда.
30. Сила Лоренца. Рух зарядженої частинки у магнітному полі.
31. Закон Ампера. Взаємодія провідників з струмом.
32. Магнітне поле в речовині. Поля в магнетиках та класи магнетиків
33. Явище електромагнітної індукції. Закон Фарадея.
34. Коливання та види коливань. Гармонічні коливання, амплітуда, частота та фаза гармонічних коливань.
35. Власні незгасаючі та згасаючі коливання.
36. Поняття про хвилі, види хвиль. Характеристики хвиль. Рівняння біжучої хвилі.
37. Пружні хвилі. Швидкість розповсюдження пружних хвиль.
38. Інтерференція хвиль. Стоячі хвилі. Інтерференція у тонких плівках.
39. Явище дифракції. Принцип Гюйгенса – Френеля і метод зон Френеля. Дифракція на щілині.
40. Поляризація світла при заломленні і відбиванні.
41. Теплове випромінювання та люмінесценція. Абсолютно чорне тіло. Закон Кірхгофа.
42. Квантова гіпотеза та формула Планка.
43. Фотоелектричний ефект і закони фотоэффекту. Рівняння Ейнштейна.
44. Корпускулярно-хвильовий дуалізм світла. Гіпотеза де Бройля.
45. Поняття про квантовомеханічний опис атома водню. Спектр атома водню.
46. Атомне ядро, нуклони. взаємодія нуклонів, уявлення про ядерну взаємодію. Моделі ядра.
47. Стійкість ядер. Дефект мас та енергія зв'язку ядра.
48. Залежність питомої енергії зв'язку від масового числа. Ланцюгова реакція поділу та реакція синтезу.
49. Радіоактивність. Види радіоактивного розпаду.
50. Виникнення енергетичних зон при утворенні кристалічної решітки. Зонні моделі металів, діелектриків та напівпровідників.
51. Електропровідність металів. Залежність опору металів від температури. Надпровідність.
52. Власні та домішкові напівпровідники. Електропровідність власних напівпровідників.
53. Власні та домішкові напівпровідники. Електропровідність домішкових напівпровідників.
54. Робота виходу електрону. Контактна різниця потенціалів в металах.
55. Електронно-дірковий перехід та його властивості.

2.7. Перелік питань з навчальної дисципліни «Вища математика»

1. Системи лінійних алгебраїчних рівнянь.
2. Матриці, арифметичні операції над матрицями.
3. Детермінанти квадратних матриць.
4. Скалярні і векторні величини. Лінійні операції з векторами. Лінійна незалежність векторів, поняття про базис.
5. Скалярний, векторний і мішаний добуток векторів.
6. Пряма на площині. Площина у просторі. Пряма у просторі. Взаємне розташування точок, прямих та площин у просторі.
7. Криві другого порядку. Поверхні другого порядку.
8. Функція, основні визначення, властивості і види функцій.
9. Границя функції. Нескінченно малі і нескінченно великі. Теореми про границі. Неперервність функції в точці і на інтервалі. Точки розриву функції.
10. Перша і друга чудові границі.
11. Поняття похідної. Правила диференціювання. Похідні елементарних функцій. Похідні вищих порядків.
12. Диференціал функції. Застосування диференціала для наближених обчислень. Диференціали вищих порядків. Дотична.
13. Основні теореми диференціального числення. Правило Лопіталя.
14. Локальні екстремуми функції. Найбільше і найменше значення функції на інтервалі. Основні властивості графіка функції.
15. Первісна функції. Невизначений інтеграл.
16. Поняття визначеного інтеграла. Формула Ньютона-Лейбниця. Геометричний зміст визначеного інтеграла.
17. Невласні інтеграли 1-го та 2-го роду.
18. Поняття функції кількох змінних. Частинні похідні. Похідна за напрямком, градієнт. Повний диференціал функції кількох змінних.
19. Локальні екстремуми функції кількох змінних.
20. Поняття подвійного інтеграла. Обчислення подвійних інтегралів. Криволінійні інтеграли.
21. Поняття комплексного числа, форми його запису. Алгебра комплексних чисел.
22. Поняття функції комплексної змінної. Основні елементарні функції комплексної змінної.
23. Задачі геометричного і фізичного характеру, що приводять до диференціальних рівнянь. Основні поняття, що пов'язані із звичайними диференціальними рівняннями. Інтегрування основних класів диференціальних рівнянь першого порядку.
24. Інтегрування лінійних диференціальних рівнянь другого порядку.
25. Операційне числення. Перетворення Лапласа. Оригінали і зображення. Розв'язання диференціальних рівнянь операційним методом.
26. Основні поняття, що пов'язані з числовим рядом. Типи числових рядів. Дослідження числових рядів на збіжність.
27. Основні поняття, що пов'язані з функціональним рядом. Основні поняття, що пов'язані з степеневим рядом. Ряди Тейлора і Маклорена.

Розвинення в ряд Тейлора елементарних функцій. Основні застосування рядів Тейлора і Маклорена.

28.Основні поняття, що пов'язані з рядом Фур'є. Розкладання в ряд Фур'є періодичних функцій.

29.Випадкова подія, відносна частота. Алгебра випадкових подій. Основні теореми теорії ймовірностей.

30.Випадкові величини: класифікація, закони розподілу. Основна задача для випадкових величин. Основні розподіли випадкових величин.

31.Двовимірні випадкові величини. Основні числові характеристики випадкових величин.

32.Задачі математичної статистики. Основні поняття математичної статистики. Оцінки параметрів розподілу. Статистичні методи перевірки статистичних гіпотез.

33.Кореляційна залежність двох випадкових величин. Кореляційна таблиця. Лінійна регресія.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

3.1. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни

«Історія та культура України»

1.Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 256 с.

2.Балушок В. Українська етнічна спільнота. Етногенез, історія, етнімія. - Біла Церква, 2008. – 303 с.

3.Бойко О.Д. Історія України. Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 717 с.

4.Гонтаренко Л.О., Хорошев О.М. Історія України: конспект лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 68 с.

5.Історія України: підручник // В.М. Литвин, - 3-тє допрац. та доповн. видав. – К.: Наукова думка, 2013. – 991 с.

6.Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів // О.М. Бут, М.І. Бушин, Ю.І. Вовк. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.

7.Історія України: підручник // В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко. - 2-е вид. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. – 360 с.

8.Історія України: хрестоматія. – К.: Наукова думка, 2013. – 1056 с.

9.Історія українського мистецтва. У 5-ти т. – К.: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. - Т.1. Мистецтво первісної доби та стародавнього світу, 2008. – 710 с.; Т.2. Мистецтво середніх віків, 2010. – 1296 с.; Т.3. Мистецтво другої половини XIV – XVIII століть, 2011. – 1088 с.; Т.4. Мистецтво XIX століття, 2006. – 760 с.; Т.5. Мистецтво XX століття, 2007. – 1048 с.

11.Антонович В.Б. Про козацькі часи на Україні. – К.: Дніпро, 1991. – 238 с.

12. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі. – К. Либідь, 1993. – 288 с.
13. Баран В.Д., Баран Я.В. Історичні витоки українського народу. – К.: Генеза, 2005. – 208 с.
14. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні (1917-1953). Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. – К.: «Либідь» - Військо України, 1994. – 686 с.
15. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К.: Наукова думка, 1988. – 264 с.
16. Гаврош О. Нескорена Карпатська Україна. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2019. – 368 с.
17. Гай-Нижник П.П. УНР та ЗУНР: становлення органів влади і національне державотворення (1917-1920). – К.: Щек, 2010. – 304 с.
18. Історія та культура України // М.І. Бушин, О. Бут, О. Гуржій, С. Ховрич. – Черкаси, 2018. – 1158 с.
19. Історія України в особах IX-XVIII ст. - К.: Україна, 1993. – 395 с.
20. Історія України в особах XIX-XX ст. – К.: Україна, 1995. – 480 с.
21. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років XX століття). – Львів: Світ, 1992. – 702 с.
22. Колективізація і голод на Україні 1929-1933. Збірник документів і матеріалів.—К.: Наукова думка, 1992. – 736 с.
23. Костомаров М. Історія України в життєписах визначніших її діячів. – К.: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2015. – 493 с.
24. Крип'якевич І. Історія України. – Львів: Світ, 1992. – 519 с.
25. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник. – К.: Знання, 2013. – 685 с.
26. Литвин М.Р. Проект «Україна». Галичина в Українській революції 1917-1921. – Львів, 2015. – 380 с.
27. Маланюк Є.Ф. Нариси з історії нашої культури. – К.: АТ «Обереги», 1992. – 80 с.
28. Мишко С. Нариси ранньої історії Русі-України. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 228 с.
29. Петровський М. Історія України в документах і матеріалах. Київська Русь і феодальні князівства XII – XIII ст.. – К.: Центр навчальної літератури. 2019. – 310 с.
30. Сергійчук В.І. Національна символіка України. – К.: Веселка, 1992. – 109 с.
31. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. - К.: Право, 1997. - 443 с.
32. Танцюра В.І. Політична історія України: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2008. – 552 с.
33. Хорошев О.М. Історія України. Методичні рекомендації до семінарських та практичних занять і самостійної роботи студентів. – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2013. – 190с.

34. Храбан І.А. Система європейської безпеки і напрямки воєнно-політичної інтеграції України до її структур. – К.: Варта, 2005. – 544 с.
35. Шаповал Ю.І. Україна 20-50-х років: сторінки ненаписаної історії. – К.: Наукова думка, 1993. – 350 с.
36. Шаповал Ю.І. УПА: сторінки історії. – К.: Знання, 2007. – 92 с.
37. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків. У 3-х томах. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. - Т.1. – 580 с.; Т.2. 1471 – 1686 роки. – 560 с.; Т.3. 1686 – 1734 роки. – 558 с.

3.2. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни **«Філософія»**

1. Данильян О.Г. Філософія: Підручник / О.Г. Данильян, В.М. Тараненко. – Х. : Право, 2012.
2. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, Інкос, 2006.
3. Причепій Є.М. Філософія: Підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – К. : Академвидав, 2005.
4. Философия : Учеб. для вузов / Отв. ред. В.П. Кохановский . – Ростов н/Д : Феникс, 2000.
5. Філософія: Навчальний посібник / за ред. І.Ф. Надольного. – К. : Вікар, 2004.
6. Філософія : Курс лекцій / Бичко В.І., Табачковський В.Г., Горак Г.І. та ін. – 2-е вид. – К. : Либідь, 1994.
7. Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник. – К., 2001.
8. Історія західноєвропейської філософії XV-XVII ст.: Курс лекцій. - К., 1994.
9. Історія світової культури./за ред. Л.Т. Левчук, В.І. Панченко, та ін. – К.: Либідь, 2000.
10. Каріков С.А. Філософія. Розділи: Філософська антропологія, соціальна філософія, філософія культури: навчальний посібник. – Х. : НУЦЗУ, 2011.
11. Новейший философский словарь. Постмодернизм / Главный научный редактор и составитель А.А. Грицанов. – Мн.: Современный литератор, 2007.
12. Померанц Г.С., Миркина З.А. Великие религии мира. – 3-е изд., испр. – М., 2006.
13. Хёсле В. Философия и экология. - М., 1994.
14. Человек. Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии. XIX в. - М., 1995.
15. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. - К., 1992.

3.3. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Іноземна мова»

1. Кринська Н.В., Логвиненко І.В., Попова Л.В., Панова Т.М. Англійська мова за професійним спрямуванням для вищих навчальних закладів системи МНС. Навч. посібник. – Харків: УЦЗУ, 2007.
2. Virginia Evans –Jenny Dooley – Matthew Williams. Firefighter. Career Paths. Express Publishing.
3. Liz and John Soars - Oxford University Press - New Headway Intermediate the THIRD edition, 2003.
4. Богацкий И.С., Дюканова Н.М. Бизнес-курс английского языка. Словарь-справочник. – К., 2003.
5. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник. – К., 2003.

3.4. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Хімія»

1. Лидин Р.А. Задачи по общей и неорганической химии: Учеб. пособие для вузов / М. Владос, 2004. – 383с.
2. Елфимов В.И., Бережной А.И., Аликина И.Б., и др. Общая и неорганическая химия: Программа, методические указания, примеры решения задач и контрольные задания для студентов-заочников химико-технологических специальностей вузов. / М., Высшая школа, 2006. – 286с.
3. Ахметов Н.С. Общая и неорганическая химия: Учебник для вузов. Изд.7 / М., Высшая школа, 2008. – 743с.
4. Князев Д.А. Неорганическая химия: Учеб. для вузов / М., Дрофа, 2004. – 592с.
5. Коржуков Н.Г. Общая и неорганическая химия: Учеб. пособие для вузов / М. Инфа-М, 2004. – 512с
6. Органічна хімія: Підруч. для студ. вищ.навч.закл./ Л.Д. Бобрівлик, В.М. Руденко, Г.О. Лезенко. – К., Ірпінь: ВТО «Перун», 2005. – 544 с.
7. Міхедькіна О.Й., Бикова А.С., Мельник І.І., Пржедо В.В. Основи органічної хімії: Навч. посібник. – Харків, 2000. – 339 с.

3.5. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Основи інформаційних технологій»

Базова:

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Посібник. За редакцією д.е.н. проф. О.І. Пушкаря., –К.: Видавничий центр «Академія», 2001 –696 с.
2. Основи інформатики. Підручник. І.О. Яковлева., –Х., 2003 –186 с. (бібліотека НУЦЗУ). – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/Osnovi_informatiki.rar
3. Інформатика та інформаційні технології у цивільній безпеці: Практикум / [Маляров М.В, Гусева Л.В., Паніна О.О. та ін.]; Під заг. ред. М.В. Малярова. - Харків: НУЦЗ України, 2015. - 330 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ) – Режим доступу:

http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/Praktikum_2012.pdf

4.Маляров М.В. Основи інформаційних технологій [Електронний ресурс]: Курс лекцій / М.В. Маляров, В.В. Христин, М.М. Журавський. – Харків: НУЦЗУ, 2019. –184 с. – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/metod_OIT/Kurs_lek_OIT.pdf

Допоміжна:

- 1.Комп'ютерні мережі та телекомунікації : навч. посібник / В. А. Ткаченко, О. В. Касілов, В. А. Рябик. – Харків: НТУ "ХП", 2011. – 224 с.
- 2.Руденко В.Д., Макачук О.М., Патланжоглу М.О. Практичний курс інформатики. /За ред. Мадзігона В.М. – К.: Фенікс, 1997.– 304 с.
- 3.Симонович С.В., Евсеев Г.А. Специальная информатика. Учебное пособие. – М.: АСТ-ПРЕСС: Инфорком-Пресс, 1999.– 480 с.

3.6. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Фізика»

Основна:

1. Кучерук І.М. та ін. Загальний курс фізики. Т. 1-3. – Київ: Техніка, 1999.
2. Горбачук І.Т. Загальна фізика (збірник задач). Навчальний матеріал М 1,2. – Київ: Вища школа, 1993.

Довідкова:

4. Фізика. Розділи: Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. Електростатика. Постійний електричний струм: довідник / Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУЦЗУ, 2018. - 94 с.
5. Фізика. Розділи: Магнітне поле. Електромагнетизм. Коливання, хвилі і хвильові явища. Елементи квантової механіки. Фізика атома і атомного ядра. Елементи фізики твердого тіла: довідник./ Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 122 с.

3.7. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Вища математика»

1. О.Є. Басманов, І.К. Кириченко, Л.В. Мігунова, О.П. Сознік. Вища математика. Х.: АПБУ, 2003.
2. Овчинников П.Ф. и др. Высшая математика. К.: Вища школа, 1987.
3. Берман Г.Н. Сборник задач по курсу математического анализа. М.: Наука, 1977.
4. Клетеник Д.В. Сборник задач по аналитической геометрии. М.: Наука, 1986.
5. Клименко В.Г., Ольшанський В.П., Склепус М.Г. Лекції з загального курсу вищої математики. Границі та похідна. Х.: ХІПБ, 1997.
6. Тевяшев А.Д., Литвин О.Г., Кривошеєва Г.М. та ін. Вища математика у прикладах та задачах у 3 ч. Х.: ХНУРЕ, 2002.

Голова фахової атестаційної комісії:

Юрій КЛЮЧКА

ПРОГРАМА

фахового випробування у формі іспиту

ВСТУП

Фахове випробування у формі іспиту проводиться з метою перевірки та оцінки теоретичної підготовки вступника, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін за відповідною освітньо-професійною програмою.

Фахове випробування у формі іспиту проводиться в усній формі з використанням трьох теоретичних питань, що наведені у білетах до іспиту.

Час на підготовку до відповіді складає 30 хвилин.

Для складання випробування абітурієнт може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного та пейджингового зв'язку, будь-які носії інформації протягом іспиту абітурієнтам використовувати суворо забороняється.

У разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамостійної підготовки до відповіді, голова фахової атестаційної комісії має право видалити абітурієнта з випробування з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ У ФОРМІ ІСПИТУ

Рівень знань кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за стобальною шкалою (від 100 до 200) за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії, за якими оцінюється відповідь
190 – 200	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила в конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією а мовну культуру.
189-160	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, при цьому можливі 1-2 негрубі помилки; логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією.
135-159	Кандидат на навчання показав знання основного матеріалу, але не розкрив його деталей, припустився при цьому 2-3 грубих помилок, або дав неточні формулювання.
100-134	Кандидат на навчання знає незначну частину програмного матеріалу, у відповідях на теоретичні та практичні питання

	припускається грубих помилок, слабо володіє спеціальною термінологією.
0-99	Кандидат на навчання не знає значної частини програмного матеріалу, не може надати відповіді на теоретичні та практичні питання, не володіє спеціальною термінологією, має низьку мовну культуру.

В разі отримання кандидатом на навчання менше 100 балів, фахове випробування у формі іспиту вважається не складеним, а такій особі відмовляється в подальшій участі в конкурсі на зарахування на навчання.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У ФОРМІ ІСПИТУ.

1. Організація роботи у непридатному для дихання середовищі, мета та завдання.
2. Пожежні рукава.
3. Рукавне обладнання.
4. Ручні та переносні пожежні стволи та монітори.
5. Повітряно-механічна піна. Обладнання для отримання ПМП.
6. Переносні пожежні драбини. Немеханізований пожежний інструмент.
7. Пожежно-рятувальні автомобілі. Комплектація основних пожежно-рятувальних автомобілів.
8. Загальні відомості про горіння та горючі речовини. Первинні засоби пожежогасіння.
9. Вогнегасники. Прийоми застосування вогнегасників.
10. Загальні відомості про протипожежне водопостачання.
11. Організація караульної служби в державній пожежно-рятувальній частині
12. Засоби індивідуального захисту пожежного-рятувальника
13. Організація постової та дозорної служби в державній пожежно-рятувальній частині.
14. Порядок зміни чергових караулів.
15. Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога». Оперативне розгортання сил та засобів.
16. Обов'язки особового складу під час ведення оперативних дій. Поняття про тактичні можливості караулу на основних пожежно-рятувальних автомобілях.
17. Розвідка та рятування людей на пожежі.
18. Основні поняття про фізіологію дихання, продукти горіння та їх вплив на організм людини
19. Класифікація засобів індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД)
20. Будова та принцип роботи апаратів на стисненому повітрі (АСП)
21. Особливості будови та принципу роботи АСП Drager

22. Особливості будови та принципу роботи АСП Auer
23. Виконання перевірки № 1 АСП
24. Виконання оперативної перевірки АСП
25. Розрахунки тиску та часу виходу ланки при роботі в АСП
26. Виконання обов'язків постового на посту безпеки
27. Правила роботи в АСП
28. Порядок включення і виключення із АСП
29. Спорядження ланки ГДЗС і організація зв'язку
30. Порядок переміщення ланки в непридатному для дихання середовищі
31. Порядок пошуку і рятування людей ланкою ГДЗС
32. Організація роботи ланок ГДЗС в умовах високої та низької температури
33. Правила безпеки при роботі в АСП
34. Робота в АСП на свіжому повітрі (ходьба та нешвидкий біг)
35. Робота з рятувальною мотузкою в АСП (закріплення за конструкцію)
36. Робота з рятувальною мотузкою в АСП (подвійна рятувальна петля)
37. Подолання смуги психологічної підготовки
38. Робота в АСП в замкненому просторі
39. Робота з драбинами в АСП (прокладка рукавної лінії по висувній драбині в АСП)
40. Робота в АСП в складі ланки ГДЗС в непридатному для дихання середовищі
41. Отримання допуску до самостійної роботи в АСП

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна:

1. Стрілець В.М. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Основи створення та експлуатації / Стрілець В.М. – Х. : АПБУ, 2001. – 118 с. – (Навчальний посібник).
2. Безуглов О.Є. Пожежні рукава та рукавне обладнання: практичний посібник. / Безуглов О.Є., Коленов О.М. – Харків : УЦЗУ, 2007. – 235 с.
3. Перепечаев В.Д. Газодымозащитная служба пожарной охраны: ученик. / Перепечаев В.Д., Береза В.Ю. – Черкассы, 2000. – 468 с.
4. Чернов С.М. Ізолюючі апарати. Обслуговування та використання: навчальний посібник / Чернов С.М., Ковалишин В.В. – Львів, «СПОЛОМ», 2002. – 194 с.
5. Безуглов О.Є. Первинна підготовка пожежного-рятувальника: навч. посібник / Безуглов О.Є., Коленов О.М., Іщук В.М. – Х., 2013 – 256 с.
6. Основи створення та експлуатації апаратів на стисненому повітрі / [П.А.Ковальов, В.М. Стрілець, О.В.Слізаров, О.Є.Безуглов] – Х., 2005. – 359 с.
7. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка: (Історія, сьогодення, майбутнє) / [О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильев, Кривошей Б.І.] – Х.: АГЗУ, 2005. – 256 с.

8. Пожежна тактика: Підручник / [П.П. Ключ, В.Г. Палюх, А.С. Пустовой та ін.] – Х.: Основа, 1998. – 526 с.

9. Пожежно-рятувальна підготовка / [Безуглов О.Є., Горпинич І.А., Олійник Д.В. та ін.] – Х. : КП «Міська друкарня», 2011 – 228 с.

Додаткова

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

2. Наказ МНС України від 01.07.2009 р. № 444 Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.

3. Наказ МВС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. Наказ МВС України №340 від 26.04.2018 р. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

5. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

6. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

7. Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників. Наказ МВС України № 25 від 15.01.2018 р.

8. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК-019:2010.

9. Наказ ДСНС України від 01.04.13 р. №107 Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів.

10. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби МНС України. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011р.

Голова фахової атестаційної комісії:

Юрій КЛЮЧКА